

РОЛЬ СТАРШОЇ МЕДСЕСТРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЕСТРИНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ

О. В. Андрієвська, І. Я. Криницька

*«Клінічний центр Гемодіаліз» м. Одеса
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»*

У статті викладено сучасні дані щодо цінностей медичної сестри-керівника, її управлінських компетентностей, лідерських якостей, комунікативних здібностей.

THE ROLE OF HEAD NURSE IN THE ORGANIZATION OF NURSING STAFF ACTIVITY

O. V. Andrievska, I. Ya. Krynytska

*«Clinical Center of Hemodialysis», Odesa
I. Horbachevsky Ternopil State Medical University*

The article presents current data on the values of the head nurse, its managerial competencies, leadership qualities, communicative abilities.

Вступ. Сьогодні зростає роль медсестринських служб та медичної сестри як фахівця, який першим контактує з пацієнтом, його родиною та оточенням і опікується ними в лікарні та вдома до кінця життя. В таких умовах зростає і актуальність професійної підготовки медичних сестер, що впливає з самого визначення поняття «медична сестра», запропонованого Міжнародною радою медичних сестер: «Медична сестра – це особа, яка пройшла підготовку за основною програмою медсестринського навчання, одержала достатню кваліфікацію і має право виконувати в своїй країні відповідальну роботу з медсестринського обслуговування, маючи на меті зміцнення здоров'я, запобігання хвороб та здійснення догляду за хворими» [1].

Основна частина. Відповідно до Європейського регіонального бюро ВООЗ із сестринської справи, першою функцією медичної сестри є здійснення сестринського догляду. Це можуть бути профілактичні заходи, сестринські втручання, пов'язані з реабілітацією, психологічною підтримкою людини або її сім'ї. Вона найефективніша, якщо здійснюється в рамках сестринського процесу, і полягає у виявленні та оцінці

потреб людини та її сім'ї: визначенні початкових проблем зі здоров'ям, плануванні та здійсненні необхідного сестринського догляду, залученні пацієнта до самогляду і, при необхідності, залучення членів його сім'ї та друзів до догляду. Друга функція – це навчання пацієнтів та їхніх родичів навичкам, пов'язаним зі збереженням і підтриманням здоров'я на певному рівні. Третя функція – виконання медсестрою як залежної, так і незалежної ролі в складі бригади медичних працівників, які обслуговують пацієнта. Четверта функція – дослідницька діяльність в галузі сестринської практики і подальша її трансформація відповідно до нових наукових фактів.

Головним і старшим медичним сестрам також необхідні сучасні знання в галузі філософії та теорії сестринської справи, сестринської педагогіки, психології, сучасних вимог щодо організації і управління діяльністю сестринського персоналу [2, 4], адже старша медсестра за родом своєї діяльності, окрім професійних обов'язків, ще й займається управлінською діяльністю в конкретній сфері, тобто є менеджером. Сучасний менеджер повинен бути чесним, порядним, принциповим у всіх питаннях, вміти протистояти тиску як «зверху», так і «знизу», послідовно і твердо стояти

на своєму, він повинен володіти організаторськими якостями, діловитістю, енергійністю, тобто здатністю заряджати людей впевненістю, прагненням діяти логічним шляхом, особистим прикладом, власним оптимізмом, повинна бути дисципліна і контроль над собою. Без цього він не зможе ні закликати до порядку інших, ні контролювати їхню діяльність. Тому менеджер має контролювати власні емоції та настрої, вивчати емоції інших, щоб знайти підхід до їхньої поведінки, а також контролювати дисципліну підлеглих. Він повинен бути комунікабельним, контактним, тобто товариським. Менеджер повинен уміти викликати прихильність до себе людей, слухати і розуміти їх, переконувати в своїй правоті. Важлива риса менеджера – реалізм. Він повинен вміти правильно оцінити власні можливості та можливості підлеглих, їхні вчинки. Хороший менеджер характеризується здоровим оптимізмом і впевненістю, він повинен вміти забезпечувати співробітників роботою, враховувати бажання підлеглих домогтися певного становища в цьому світі, знати їхні ідеали і сприяти реалізації їх в життя. Але

найголовніше, менеджер повинен вміти керувати, організувати і підтримувати роботу колективу, бути готовим до дій, ризику. Для цього він має бути терплячим до слабкостей людей, які не заважають працювати, що перешкоджає успішному вирішенню, що стоять перед ним і колективом завдань [3].

Висновки. Сучасні тенденції розвитку вітчизняної системи охорони здоров'я диктують необхідність розширення і правового закріплення змісту професійної діяльності спеціалістів із середньою медичною освітою. З кожним роком значного визнання набуває внесок даної професійної групи медичних працівників у справі охорони здоров'я населення, більш глибоко усвідомлюється необхідність подальшого розвитку функцій професійної діяльності сестринського персоналу. Найважливішим критерієм цінності медичної сестри-керівника є її управлінська компетентність, лідерські якості, комунікативні здібності, оптимізм ведення майбутнього і бажання знати те, що не знаєш сьогодні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Опыт организации контроля качества сестринской деятельности в терапевтическом стационаре / В. В. Масляков, В. А. Левина, И. В. Романова, Н. М. Нехотящая // *Фундаментальные исследования*. – 2013. – № 9–3. – С. 404–408.

2. Милехина Н. В. Организация непрерывной подготовки сестринских кадров в лечебном учреждении / Н. В. Милехина, Н. Г. Полякова // *Актуальные вопросы управления сестринской деятельностью в системе здравоохранения : материалы Всероссийской научно-практической конференции, 23 сентября 2016 г.* – Астрахань : Изд-во Астраханского ГМУ, 2016. – 112 с.

3. Самохина Л. П. Роль и место менеджера сестринского дела в организации паллиативной помощи / Л. П. Самохина // *Актуальные вопросы управления сестринской деятельностью в системе здравоохранения : материалы Всероссийской научно-практической конференции, 23 сентября 2016 г.* – Астрахань : Изд-во Астраханского ГМУ, 2016. – 112 с.

4. Шаповалова М. А. Профессиональная культура как фактор формирования нового персонала ЛПУ / М. А. Шаповалова, В. П. Анопко // *Сестринское дело*. – 2010. – № 7. – С. 18.

Отримано 29.09.17